

DE ACADEMIE-TIJD VAN JACOBUS VAN LOOY

DOOR F. P. HUYGENS

I

VAN Looy's leven en werk, persoonlijkheid en schepping zijn één; hij heeft zijn wezen en geschiedenis in zijn werk uitgesproken. Dit wil echter niet zeggen, dat zij elkaar in al hun openbaringsvormen en schakeringen dekken, want dan had zijn kunst strikt autobiografisch en zuiver lyrisch moeten zijn. Hoe verleidelijk het ook is, althans het eerste te onderstellen van den schepper van den gast uit *De Nachtcactus*, en den vreemdeling uit *Een Tango*, van den schilder uit *Een zonnige Ochtend* en *De Dood van mijn Poes*, van Johan uit *Gekken*, Theobald uit *Reizen*, van Zebedeus — vader van Jacobus en Johannes — Jaapje, Jaap en Jakob, het wezen van zijn kunst wordt er niet afdoende door gekarakteriseerd.

Van Looy gaf steeds „Dichtung und Wahrheit”; het was hem niet om de geschiedkundig juiste weergave van de gebeurtenissen uit zijn eigen leven te doen. Wanneer hij dingen of mensen beschreef, dan was het, omdat hij ze gezien had, hetzij in werkelijkheid, hetzij in zijn sterk evocatieve fantasie, omdat zijn talent meer beschrijvend-realistisch dan episch-dramatisch was, zij het dan ook met een warm lyrische inslag. „Niets is zoo mooi als zien”, zegt Theobald in *Reizen*. „Gij weet dat mijn kijken meer een zuigen dan een keuren is, gelijk bij een kind, dat klokkende aan de moederborst de toekomst in zich voedt”, bekent Zebedeus aan Rêvard.

Dit betreft echter de uitingswijze van een eenheid van bezieling, die door het leven, de persoonlijkheid en schepping overal bespeurbaar is en die het beste als zuivere menselijkheid omschreven kan worden. Het is deze menselijkheid, die de verpersoonlijkte levensfazen van den énen schilder-schrijver Van Looy bindt met haar open waarheidsliefde en grote ontvankelijkheid. Het gaat er bij hem niet zozeer om, of hij als scheppend kunstenaar, hetzij schilder, hetzij schrijver, groot en afzonderlijk gezien moet worden, als wel, of hij een in zich volkomen zuiver en sterk mens is geweest, die iets vertegenwoordigt, zoals geen ander dat doet, die zich een „houding” in het leven heeft veroverd. Niet zonder grond was het een sterk bewijs van zijn afkeuring, wanneer hij van een werk